

Vid behandling af förevarande ärende har Utskottet, på grund af de skäl, som äro uti statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 9 sistlidne Januari (se bil. N:o 6 till propositionen om statsverket sid. 13—37) anförda till stöd för föreslagna ändringar och tillägg i postverkets sater för innevarande år, funnit sig böra hemställa,

att, efter iakttagande af ofvan anmälda förändringar i det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till postverkets utgiftsstat för år 1873, Riksdagen med godkännande deraf måtte bestämma det nu för postverket å 7:de hufvudtiteln uppförda anslag, *förslagsvis* beräknadt att af postmedlen direkte utgå, till 2,500,000 R:dr.

Stockholm den 25 April 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

N:o 65.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 April 1872, kl. 2 e. m.

Memorial, med svar å återremisser af trenne punkter utaf Stats-Utskottets Utlåtande N:o 35, i anledning af gjorda framställningar i fråga om eftergift af kronans rätt till en del danaarf.

(I. A.)

Jemte meddelande, hurusom i fråga om efterskänkande af kronans rätt till danaarf, bland andra, följande underdåniga ansökningar till Kongl. Maj:t inkommit, nemligen:

af *stadsfullmäktige i Halmstad*, att Halmstads församling, såsom bidrag till dess kyrkobyggnad, måtte få komma i åtnjutande af qvarlåten-

skapen efter derstädes den 21 Maj 1860 afidna, ogifta *Lovisa Charlotta Löfström*, hvilken qvarlätenskap vid 1871 års början utgjort 504 R:dr 67 öre;

af *stadsfullmäktige i Linköping*, att arfsmedlen efter ogifta *Karin Dahlström*, som derstädes afidit den 1 April 1863 och, enligt boupp-teckning, efterlemnad en behållning af 2,470 R:dr 24 öre, måtte öfver-låtas till staden såsom bidrag till bestridande af kostnaden för dess dränering, en åtgärd, som särskildt vid kolerans uppträdande sommaren och hösten 1866 visat sig, isynnerhet för vissa trakter, som egde ett vattensjukt läge, af stort behof påkallad, men som af brist på tillgångar hittills icke kunnat vidtagas; och

af *pastorsembetet i Filipstad*, att till förmån för dervarande slöjd-skola för flickor ur arbetsklassen måtte anvisas arfsmedlen efter arbetskarlen Erik Olssons i nämnda stad den 9 Oktober 1869 afidna enka, *Ingeborg Magnusdotter*, hvilka medel enligt arfskifte utgjort 178 R:dr 50 öre;

hade uti nådig proposition Kongl. Maj:t af anförda skäl föreslagit Riksdagen, att för sin del medgifva, det de städer, hvilka inom viss tid, som af Kongl. Maj:t skulle bestämmas, förklarade sig villiga att afstå från de anslag, samma städer nu i ersättning för förlorade tullfriheter egde uppbära, måtte af Kongl. Maj:t tillförsäkras att, hvar för sig, få åtnjuta kronans rätt till alla danaarf, som inom den staden nu voro kända eller hädanefter kunde falla, med förbehåll, hvad de redan kända danaarfven anginge, af den rätt till andel deri, som enligt gällande bestämmelser lagligen tillkomme kammaradvokatfiskalen.

Uti *1:a punkten* af sitt i ämnet afgifna utlåtande hade Stats-Utskottet tillstyrkt, att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t uti förevarande hänseende behagat föreslå; hvarjemte under *2:a punkten* öförmäldes, att, i händelse af Riksdagens bifall till hvad Utskottet i nyssberörda hänseende hemställt, dymedelst de i den nådiga propositionen öförmälda danaarfven inom Halmstad, Linköping och Filipstad voro disponerade.

Första Kammaren har, med afslag å Utskottets hemställan i öfrigt, till Utskottet återförvisat samma hemställan, för såvidt den afsåg frågorna om efterskänkande af kronans rätt till danaarf, fallna inom städerna Halmstad, Linköping och Filipstad; hvaremot Andra Kammaren Utskottets hemställan bifallit.

Då det i Kongl. Maj:ts proposition framställda förslag om öfver-låtande för all framtid på vissa städer af statens rätt till de inom samma städer fallande danaarf, såsom afseende inskränkning i den staten ge-

nom allmän lag tillagda rätt till danaarf, lärer genom de af Kamrarne sålunda fattade olika beslut hafva förfallit, torde det, enär vid nyssnämnda förhållande hvarken Första Kammaren lärer kunna antaga det af Andra Kammaren fattade beslut eller sistnämnda Kammare i allo vidhålla detsamma, åligga Utskottet att afgifva förslag till beslut, som kan af båda Kamrarne antagas.

Enär Andra Kammarens beslut innefattar godkännande af Kongl. Maj:ts utaf Utskottet tillstyrkta proposition äfven i hvad densamma afser att, i sammanhang med afstående åt stadskommuner af danaarf, afskaffa den från fordna förhållanden kvarstående oegentlighet att till en del af dessa kommuner utgå, såsom ersättning för förlorade tullfriheter, anslag af mindre betydliga, för det mesta rent af obetydliga belopp, hvilka till förenkling i förvaltning och räkenskaper lämpligen kunde upphöra i den mån städerna genom till dem afstådda danaarf erhöle fullt motsvarande förmån, samt anledningarne till Första Kammarens afslag å den Kongl. Propositionen icke lära varit att söka i något ogillande af nyss omförmälda syfte i Kongl. Maj:ts förslag, har Utskottet ansett sig böra, för de fall, der det danaarf, som är i fråga att afstås till kommun, som af statsverket uppbär ersättning för förlorad tullfrihet, uppgår till så stort belopp att räntan å danaarfvat motsvarar eller öfverstiger berörda till staden utgående ersättning, föreslå att vid afståendet af danaarfvat skulle fästas det vilkor att staden afstode från nyssnämnda anslag. För de nu ifrågavarande städer åter, hvilkas anslag öfverstiga räntan å danaarfsbeloppet, anser Utskottet ett dylikt vilkor, som det nyss nämnda, nu icke kunna bestämmas, utan torde till dessa städer tullfrihetsersättningen fortfarande böra utgå, intill dess vid frågan om beviljande af någon emot samma ersättning svarande förmån vilkor kan göras om deras afstående. I öfverensstämmelse härmed och med erinran att såsom ersättning för förlorade tullfriheter af statsverket utgå:

till staden Halmstad 125,65

» » Linköping 76,05

och » » Filipstad 139,62,

får Utskottet hemställa,

1:o) att Riksdagen måtte, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, för sin del efterskänka kronans rätt i afseende å följande danaarf, nemligen: a) efter ogifta *Lovisa Charlotta Löfström* till förmån för Halmstads församling såsom bidrag till dess kyrkobyggnad; b) efter ogifta *Karin Dahlström* till Linköpings stad såsom bidrag till

bestridande af kostnaderna för dess dränering, med vilkor att staden afstår från det årliga anslag, staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet eger uppbära; c) efter arbetskarlen Erik Olssons enka *Ingeborg Magnusdotter* till förmån för en i Filipstad inrättad slöjdskola för flickor ur arbetsklassen.

Jemte anmälan af en inom Andra Kammaren väckt motion derom att Riksdagen måtte för sin del till förmån för Arboga stad afstå från Kongl. Maj:ts och kronans rätt till danaarf efter den 16 Februari 1861 affidne musikaliske instrumentmakaren *Carl Jacob Nordqvist*, hade uti 4:e punkten Utskottet, under förutsättning af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts nådiga förslag angående dispositionen af alla de inom städerna nu kända eller hädanefter fallande danaarf, hemställt, att nämnda motion icke måtte till någon särskild Riksdagens åtgärd föranleda. Denna hemställan är af Första Kammaren till Utskottet återremitterad, men af Andra Kammaren bifallen.

Af motionen jemte dervid fogade handlingar inhemtas, bland annat, att qvarlåtenskapen efter instrumentmakaren Nordqvist, som efterlemnade enka, men inga kända arfvingar, i den efter honom upprättade bouppteckning upptagen till 1,239 R:dr 50 öre, vid sedermera förrättad offentlig auktion uppgått till 1,033 R:dr 7 öre; att rådstufvurätten i Arboga genom utslag den 8 sistlidne Januari förklarar Kongl. Maj:t och kronan berättigade att såsom danaarf tillgodonjuta hvad i sterbhuset efter Nordqvist, vid i laga ordning förrättadt arfskifte, befundes utgöra hans lott i boet, samt slutligen att detta danaarf, i händelse det efterskänktes, skulle komma att användas till ökande af en fond, som vore under bildning för uppförande af ett för Arboga stad behöfligt sjukhus.

Vid sådant förhållande och då Andra Kammarens ofvanomförmälda beslut grundar sig på förutsättningen af bifall till Kongl. Maj:ts nyssberörda förslag, hvilket numera förfallit, får Utskottet, under åberopande af hvad i punkten 1 här ofvan anförts samt med tillkännagifvande, att den ersättning för förlorad tullfrihet, som staden Arboga nu eger uppbära, utgör 150 R:dr, hemställa,

2:o) att Riksdagen måtte, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, för sin del medgifva, att kronans rätt i afseende å danaarf efter musikaliske instrumentmakaren *Carl Jacob Nordqvist* må till förmån för Arboga stad eftergifvas för att användas till ökande af den fond, som är under bildning för uppförande af ett för nämnda stad

behöfligt sjukhus, samt att Riksdagen måtte detta beslut hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Uti 5:e punkten hade Utskottet af anförda skäl tillstyrkt, att Riksdagen måtte för sin del medgifva, att kronans behållna andel, 1,253 R:dr 29 öre, af danaarvet efter kopparslagaren Daniel Johanssons den 3 Januari 1866 aflidna enka *Cecilia Lovisa*, född *de la Roos*, finge å staden Falkenberg öfverlätas, så framt nämnda stad, inom viss af Kongl. Maj:t förelagd tid, förklarade sig vilja afstå från det anslag, som staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet egde uppbära, samt att underdånig skrifvelse härom måtte till Kongl. Maj:t aflätas. Jemväl denna punkt är af Första Kammaren till Utskottet återremitterad och af Andra Kammaren bifallen. Äfven detta bifall grundade sig emellertid otvifvelaktigt på antagandet af bifall till Kongl. Maj:ts nådiga förslag om efterskänkande af kronans rätt till de inom städer fallna danaarf i allmänhet; och då, på sätt ofvan är omförmäldt, frågan härom numera förfallit, får Utskottet, under åberopande dels af hvad i Utskottets förra utlåtande meddelats i fråga om detta danaarf, och dels af hvad i punkten 1 häröfvan anförts samt med tillkännagifvande, att den ersättning för förlorad tullfrihet staden Falkenberg eger uppbära utgör 26 R:dr 51 öre, hemställa,

3:o) att kronans behållna andel, 1,253 R:dr 29 öre, af danaarvet efter kopparslagaren Daniel Johanssons enka *Cecilia Lovisa*, född *de la Roos*, måtte å staden Falkenberg öfverlätas, så framt nämnda stad förklarar sig vilja afstå från det årliga anslag, som staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet eger uppbära; samt att Riksdagen måtte detta beslut hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Stockholm den 23 April 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Reservationer:

af Herr Friherre *F. A. Funck*;

af Herrar *C. Ekman*, *E. af Klint*, Grefve *L. af Ugglas* och *R. Montgomery-Cederhielm*, hvilka förenade sig om ett förslag till utlåtande, så lydande:

»Första Kammarne har, med afslag å Utskottets hemställan i öfrigt, till Utskottet återförvisat samma hemställan, för så vidt den afsåg frågorna om efterskänkande af kronans rätt till danaarf, fallna inom städerna Halmstad, Linköping och Filipstad; hvaremot Andra Kammarne Utskottets hemställan bifallit.

Då de af Kamrarne sålunda i hufvudsaken fattade olika beslut hvarken kunna, jemlikt 63 § Riksdagsordningen, sammanjemkas, eller afse en sådan fråga att de, enligt 69 § Regeringsformen och 65 § Riksdagsordningen, böra blifva föremål för votering inom Kamrarne, har således det af Kongl. Maj:t väckta förslag angående vilkorligt efterskänkande af kronans rätt till danaarf i vissa städer för denna Riksdag förfallit; och torde, då således den förutsättning, hvarunder något särskildt beslut angående de i den nådiga propositionen omförmälda danaarf inom Halmstad, Linköping och Filipstad icke erfordrades, numera bortfallit, Riksdagen böra angående dessa danaarf meddela särskildt yttrande.

Vid sådant förhållande och enär ofvanberörda underdåniga ansökningar blifvit af vederbörande länsstyrelser uti afgifna underdåniga utlåtanden till bifall förordade, får Utskottet, efter tagen kännedom af de ingifna ansökningshandlingarne, hemställa:

1) att Riksdagen måtte, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, för sin del efterskänka kronans rätt i afseende å följande danaarf, nemligen:

a) efter ogifta *Lovisa Charlotta Löfström* till förmån för Halmstads församling såsom bidrag till dess kyrkobyggnad;

b) efter ogifta *Karin Dahlström* till Linköpings stad såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för dess dränering; och

c) efter arbetskarlen Erik Olssons enka *Ingeborg Magnusdotter* till förmån för en i Filipstad inrättad slöjdskola för flickor ur arbetsklassen.

Jemte anmälan af en inom Andra Kammaren väckt motion derom, att Riksdagen måtte för sin del till förmån för Arboga stad afstå från Kongl. Maj:ts och kronans rätt till danaarf efter den 16 Februari 1861 affidne musikaliske instrumentmakaren *Carl Jacob Nordqvist*, hade uti 4:e punkten Utskottet, under förutsättning af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts nådiga förslag angående disposition af alla de inom städerna nu kända eller hädanefter fallande danaarf, hemställt, att nämnda motion icke måtte till någon särskild Riksdagens åtgärd föranleda. Denna hemställan är af Första Kammaren till Utskottet återremitterad, men af Andra Kammaren bifallen. I följd häraf och då Andra Kammarens beslut grundar sig på förutsättningen af bifall till Kongl. Maj:ts nyssberörda förslag, hvilket nu mera förfallit, får Utskottet, under åberopande af hvad i Utskottets förra utlåtande meddelats beträffande ifrågavarande, till ett belopp af omkring 500 R:dr uppgående danaarf, hvilket, i händelse det efterskänkes, enligt motionen skulle komma att användas till ökande af en fond, som vore under bildning för uppförande af ett för Arboga stad behöfligt sjukhus, hemställa:

2:o att Riksdagen måtte, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, för sin del medgifva, att kronans rätt i afseende på danaarf efter musikaliske instrumentmakaren *Carl Jacob Nordqvist* må till förmån för Arboga stad eftergifvas för att användas till ökande af den fond, som är under bildning för uppförande af ett för nämnda samhälle behöfligt sjukhus, samt att Riksdagen måtte detta beslut hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Uti 5:e punkten hade Utskottet af anförda skäl tillstyrkt, att Riksdagen måtte för sin del medgifva, att kronans behållna andel, 1253 Rdr 29 öre, af danaarfvet efter kopparslagaren *Daniel Johanssons* den 3 Januari 1866 affidna enka *Cecilia Lovisa*, född de la Roos, finge å staden Falkenberg öfverlätas, så framt nämnda stad, inom viss af Kongl. Maj:t förelagd tid, förklarade sig vilja afstå från det anslag, som staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet egde uppbära, samt att underdånig skrifvelse härom måtte till Kongl. Maj:t aflätas. Jemväl denna punkt är af Första Kammaren till Utskottet återremitterad och af Andra Kammaren bifallen. Äfven detta bifall grundade sig emellertid otvifvelaktigt

på antagandet af bifall till Kongl. Maj:ts nådiga förslag om efterskänkande af kronans rätt till de inom städer fallna danaarf i allmänhet; och då, på sätt ofvan är omförmäldt, frågan härom numera förfallit, hemställer Utskottet:

3:o att kronans behållna andel af ifrågavarande danaarf måtte utan vilkor å staden Falkenberg öfverlättas samt Riksdagens beslut härom hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas.»

af Herr *Carl Ifvarsson*.

N:o 66.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 April 1872, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse, angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning för räkenskapsåret 1870.

(I. A.)

Jemte det Kongl. Maj:t uti nådig skrifvelse den 27 sistlidne Mars till Stats-Utskottet öfverlemnad Kammarkollegii berättelse angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning för redogörelseåret 1870, har Kongl. Maj:t tillika underrättat Stats-Utskottet, att, sedan Kammar- och Kommers-kollegierna, enligt det i Kongl. Maj:ts skrifvelse till Utskottet den 31 Mars nästlidet år omförmälda nådiga beslut, erhållit befallning att inkomma med gemensamt underdånigt utlåtande och förslag angående de åtgärder, som vid den instundande tidpunkt, då ifrågavarande fond uppnått det i Kongl. brefvet den 31 Oktober 1829 utsatta belopp, må i enlighet med samma brefs bestämmelser böra för det med fondens bildande afsedda ändamål vidtagas, så hafva bemälda Kollegier uti det utlåtande de till följd häraf den 29 nästlidne Februari afgifvit, och hvaröfver Kongl. Maj:t lätit genom sin